

Keresés online számítógépes forrásokban

Elektronikus könyvtári katalógusok.

Keresési tanácsok és néhány elektronikus katalógus bemutatása

1. Online keresés

- Számítógép előtt töltött idő
- Új források
- Internet sebessége.

2. Online számítógépes források

- Könyvtári katalógusok
- Bibliográfiai/cikk adatbázisok
- E-könyvtár.
- Szakintézmények honlapja, adattárai
- (Könyvtár által) előfizetett adatbázisok.

3. Katalógusok

3.1. Miről tájékoztatnak a katalógusok?

a szerző vagy cím alapján keresett dokumentum megtalálható-e az adott könyvtár állományában

- a keresett szerzőtől milyen dokumentumok találhatók a könyvtárban
- a keresett témában milyen dokumentumokkal rendelkezik a könyvtár

3.2. A katalógus formája

Jellemzőik, előfordulásuk, átfedések.

- elektronikus katalógus
- cédulakatalógus

3.3 Mikor melyiket használjuk?

Elektronikus katalógust

- ha csak a legutóbbi 15-20 év itthon elérhető irodalma szükséges, vagy
- a korábbi időkből elégséges a véletlenszerű áttekintés (a legtöbb hazai könyvtárnak jelenleg még csak viszonylag új, vagy legfontosabb állományrészei érhetők el így!)

- ha a világon bárhol elérhető irodalom áttekintése gyorsan kell, de a megszerzésre több időnk van (egy-egy külföldi könyvtárak esetében az utóbbi 50-100 év anyaga elérhető az elektronikus katalógusban)

Cédulakatalógust

- ha több évtized vagy évszázad irodalmát kell felkutatni akár itthon, akár külföldön, és elegendő idő áll rendelkezésre

3.4. Különbség az elektronikus és hagyományos katalógus között

<u>ELEKTRONIKUS</u>	<u>HAGYOMÁNYOS</u>
léteznek több könyvtár állományát tartalmazó, ún. „osztott” vagy közös katalógusok	ahány könyvtár, annyi katalógus
Internet kapcsolattal bárholonnan és bármikor elérhető. Legújabbban már wap-os keresőfelületek is léteznek.	használat csak a könyvtárban, nyitvatartási időben
rendkívül gyors keresés	lassú, manuális keresés
sok és új keresési szempont (nyelv, dokumentum típus, ISBN, idő intervallum stb.)	keresési szempontok száma és fajtája erősen korlátozott (szerző, cím, sorozat, téma)
a találati halmaz tovább szűkíthető és az eredmény elmenthető	a talált tételek közül egyedi döntéssel válogat a használó

4. Elektronikus katalógusok

4.1. Hogyan használjuk az elektronikus katalógusokat?

A könyvtári szoftverünk használata semmiféle előképzettséget nem igényel, és bárki által könnyen elsajátítható.

(Súgó a könyvtári katalógus használatához – Kempelen Farkas, Hallgatói Információs Központ)

Általános tippek/tanácsok online könyvtári katalógusok használatához:

- Ha egy téma minél teljesebb irodalmát keressük, használjunk közös katalógusokat. Ezekben egyszerre több könyvtár állományáról tájékozódhatunk.
- Gondoljuk végig, mire van szükségünk és mire nincs. A kérdés jó megfogalmazása, a megfelelő katalógus kiválasztása fél siker.

- Első használat előtt olvassuk el az ismertetőjét. (help). A különféle rendszerek eltérő lehetőségeket biztosítanak.
- Ha túl nagy a találati halmaz, használjuk a szűkítőket.
- Ha túl kevés a találat, fogalmazzuk meg a témát általánosabban.
- Mentsük el az eredményt.
- Ne essünk kétségbe, ha a rendszer „0” találatot jelez, és ne higgyük el, hogy valóban nincs amit keresünk.

Ha a találatok száma mégis nulla...

HIBA	TEENDŐ
Gépelési hiba történt	ellenőrizzük, próbáljuk újra
A katalógus nem tudja kezelni a „speciális” karaktereket	olvassuk el az ismertetőt
Talán rosszul használtuk a katalógust	olvassuk el az ismertetőt
Nem a megfelelő mezőbe írtuk be a keresett adatot	próbáljuk újra
A katalógus más kereső kifejezést használ, mint amit megadtunk	ha lehetséges, válasszunk a felkínált szókészletből, próbáljunk szűkebb kifejezést, próbáljunk tágabb kifejezést, próbáljunk szinonimát.

4.2. Legyünk tisztában a jelentésükkel

- Boole-operátorok
- Kulcsszó/tárgyszó
- Rekord/példányrekord
- Csonkolás

4.3. Keresési típusok

- Böngészés
- Egyszerű keresés
- Összetett keresés

4.4. Mit tehetünk a találatokkal

- Találati lista formátuma
 - ❖ Lista
 - ❖ Rekord
- Mentés
- Nyomtatás
- E-mail

5. Gyakorlati példák. Elektronikus katalógusok működés közben

5.1. Hazai elektronikus katalógusok, közös katalógusok

Corvinus Webpac, OMIKK-BME elektronikus katalógusa, Debreceni Egyetem Katalógusa, Miskolci Egyetem Webpac, Szegedi Tudományegyetem Webpac, ODR.

5.2. Nemzetközi elektronikus katalógusok

LC, BIBOS, Gabriel.